

Vrijzinnig - Democratische Bond

Leidend Beginsel
en
Beginselprogramma

DOCUMENTATIECENTRUM
1953 NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Uitgave: Vrijzinnig-Democratische Bond
Frederik Hendrikplantsoen 1 Amsterdam

Bij de heroprichting

Daar gebleken is dat de vrijzinnig-democratische gedachte sterk onder ons volk is blijven leven, is door een groep personen uit alle oorden des lands, besloten tot heroprichting van de Vrijzinnig-Democratische Bond.

De beginselen, die leidinggevend waren voor de in 1945 formeel opgeheven partij, gelden ook voor de thans opnieuw opgerichte Vrijzinnig-Democratische Bond. Bij de uitwerking van deze beginselen moest vanzelfsprekend rekening gehouden worden met de wijzigingen, welke sindsdien in het maatschappelijk bestel hebben plaats gehad.

De Bond verwerpt de gedachte, die tegenwoordig gangbaar is, dat politieke machtsvorming van uiterst links tegenover uiterst rechts zou moeten worden gestimuleerd.

Wie meent, dat in dit opzicht buitenlandse voorbeelden moeten worden nagevolgd, miskent het eigen karakter der vaderlandse politiek, die zich steeds heeft gekenmerkt door rijkdom in verscheidenheid, en is er zich onvoldoende van bewust, dat politieke machtsformaties van dien aard in Nederland het einde kunnen betekenen van het Recht naar werkelijk Nederlandse aard.

Gedurende decennia vóór de laatste oorlog is het streven van de Vrijzinnig-Democratische Bond door tienduizenden landgenoten als juist en nodig erkend. Aannemelijk is, dat de vrijzinnig-democratische gedachte ook thans een levenwekkende kracht in ons volk vormt.

BIBLIOTHEEK RU GRONINGEN

2612 5464

Leidend Beginsel!

Het uitgangspunt van de Vrijzinnig-Democratische Bond in de staatkunde is, evenals in de periode van 1901 tot 1940, het handhaven van de RECHTSGEDACHTE.

Daarnaast moet het element van VRIJZINNIGHEID in het staatkundig en maatschappelijk bestel tot uiting komen. Dit brengt mede, dat de Bond uitgaat van een niet-dogmatische maatschappij-opvatting, zodat hij zich enerzijds kant tegen de opvatting, dat het maatschappelijk groeiproces door dirigistische maatregelen van socialistische of andere aard moet worden beheerst en anderzijds tegen de gedachte, dat alleen het liberale parool der vrijheid de leidende kracht mag zijn.

Bij alle gecompliceerdheid van het maatschappelijk groeiproces streeft de Vrijzinnig-Democratische Bond naar bevordering van het MENSELIJK GELUK en naar versterking van de PERSOONLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID. Beide begrippen behoren als zedelijke normen richtinggevend te zijn.

Voorts zijn VERDRAAGZAAMHEID EN ZUIVERHEID IN DE POLITIEKE ZEDEN uitgangspunten van de Bond.

Bovenal wenst de Bond een staatkundig leven, beheerst en geleid door beginselen van VRIJZINNIGHEID en DEMOCRATIE.

Beginselprogramma

De Vrijzinnig - Democratische Bond stelt zich ten doel, een georganiseerd optreden te bevorderen van alle verenigingen en personen, die de volgende beginselen onderschrijven :

1. Wetgevende en uitvoerende macht

- a. Wetgevende en uitvoerende macht behoren te steunen op de vrije wilsuiving van het Nederlandse volk. Ter bereiking van dit doel moet de staatkundige opvoeding des volks worden bevorderd en zijn gevoel voor Recht verder worden ontwikkeld.
- b. In het bijzonder, nu zoveel macht aan administratieve organen is toebedeeld, is de grootst mogelijke openbaarheid van alle regeringsbeleid en een onbeperkte verantwoordelijkheid van de Overheid tegenover de vertegenwoordigende lichamen geboden.

2. Rechterlijke macht

De hoogheid van het Recht eist een volkomen onafhankelijke rechterlijke macht, vrij staande van de administratie en niet door haar beïnvloed.

De eenheid van rechtspleging blijve zorgvuldig bewaakt en bewaard.

3. Persoonlijke en geestelijke vrijheid Verdraagzaamheid

- a. De persoonlijke en geestelijke vrijheid moet gewaarborgd blijven en voor zover nodig worden hersteld. Alle pogingen deze vrijheid te beknotten, moeten met kracht worden bestreden.
- b. Verdraagzaamheid jegens andersdenkenden is een onontbeerlijk element voor een gezond staatkundig leven in Nederland.

4. Ambtelijke benoemingen

Bij benoemingen in officiële functies worde in de eerste plaats gelet op geschiktheid, bekwaamheid en integriteit en minder op politieke richting. Een toestand, waarbij de regerende partijen de vacante plaatsen bij voorkeur reserveren voor hun politieke vrienden, verdient afkeuring.

5. Geestelijk en cultureel leven. Onderwijs

- a. Het geestelijke en culturele leven van het volk dient door de Overheid krachtig te worden bevorderd. De beschaving en ontwikkeling van het volk, welke te wensen overlaten, dienen te worden verbeterd.
- b. Het centrale uitgangspunt blijve daarbij het *openbaar onderwijs*, dat voor hen, die zulks wensen, vervangen kan worden door bijzonder onderwijs. De achterstelling welke zich ten nadele van het openbaar onderwijs heeft gemanifesteerd, dient spoedig te worden opgeheven.
- c. Het onderwijs moet gericht zijn op beschaving, ontwikkeling, karaktervorming en het aankweken van verantwoordelijkheidsbesef.
- d. Bijzondere aandacht is vereist voor de begaafde jongeren, wier verdere ontplooiing moet worden aangemoedigd.
- e. Iedere poging om van de burger een massa-mens te maken, moet onverbiddelijk worden bestreden.

6. Sociale maatregelen

- a. De Overheid behoort door krachtige sociale maatregelen het stoffelijk en zedelijk welzijn van het gehele volk te bevorderen. Persoonlijk initiatief en persoonlijke inspan-

ning behoren daarbij constructieve elementen te zijn. De sociale lasten vinden hun begrenzing in de eisen van een degelijke economie.

- b. Aanvaard wordt het beginsel van een premievrij bodempensioen voor een ieder.

7. Werknemers en bedrijfsleven

- a. Allen, die in een onderneming of bedrijf werkzaam zijn, behoren belang te hebben bij de uitkomsten daarvan en medezeggenschap in sociale aangelegenheden. Medezeggenschap in de organisatie en de economie van het bedrijf worde, waar mogelijk, geleidelijk ingevoerd.
- b. Ten aanzien van het bedrijfsleven heeft de Overheid georganiseerde nationale en zo nodig internationale samenwerking te bevorderen.
Indien de werking van het vrije bedrijf het algemeen belang schaadt, moet de Overheid ingrijpen.
- c. De samenwerking tussen organisaties van werkgevers en werknemers, zoals die sedert de oorlog tot stand is gekomen, dient gehandhaafd en zo mogelijk verdiept en verbreed te worden.

8. Rechtvaardig evenwicht bij maatschappelijke groepering

- a. In het organisch geheel van opbouwende krachten moet een rechtvaardig evenwicht worden gevonden voor de welvaart der onderscheidene maatschappelijke groepen.
- b. Onevenwichtigheden, welke zijn ingeslopen, met name ten aanzien van de middengroepen, de intellectuelen en de kunstenaars, die alle ondergewaardeerd zijn, dienen te worden opgeheven.

9. Het platteland

- a. Het behoud van een economisch gezonde boerenstand is een Nederlands volksbelang van de eerste orde.
- b. Alle maatregelen, die de bestaanszekerheid van de boer en de welvaart van het platteland beogen, moeten krachtig worden gesteund. Te ver doorgevoerde reglementering dient echter te worden vermeden.

- c. Tegenstellingen tussen stad en platteland dienen zo veel mogelijk te worden opgeheven.

10. Achtergestelde groepen

- a. Bijzondere zorg eist de geestelijke en stoffelijke welvaart van achtergestelde groepen des volks, zoals ouden van dagen, gepensioneerden, gerepatrieerden en Indische Nederlanders.
- b. Hetzelfde geldt voor voormalige Nederlandse onderdanen, zoals de Ambonnezen en de vreemdelingen, die hier te lande asyl hebben gevonden.

11. Werkloosheid

- a. Doeltreffende bestrijding der werkloosheid is een eerste zorg der Overheid. Arbeidsspreiding worde zoveel mogelijk bevorderd.
- b. Maatregelen ter bestrijding der werkloosheid mogen de stabiliteit van de koopkracht van 's lands geld niet aantasten.

12. Overbevolking

- a. De te sterke bevolkingsaanwas en de opeenhoping van te veel bevolking op een te klein grondgebied zijn geen reden tot verheugenis.
- b. De grote bevolkingsdichtheid noopt tot bijzondere maatregelen tot het behouden van een redelijk welvaartspeil. Door het gebrek aan cultuurgrond valt de nadruk op industrialisatie — mits verantwoord — op uitbreiding van handel en op emigratie.

13. Emigratie

- a. In verband met de overbevolking moet de emigratie naar daarvoor geschikte gebieden worden bevorderd.
- b. De Overheid moet de voorbereiding en uitvoering van het vertrek der emigranten naar den vreemde op zo gunstig mogelijke voorwaarden doen geschieden.
- c. De nazorg voor hen, die vertrokken zijn, moet worden verbeterd en dient gedurende langere tijd van overheidswege te geschieden.
- d. Tevens moet de Overheid het bestendigen van culturele banden met het moederland door de emigranten bevorderen.

14. Eigendomsrecht

- a. Ter bevordering van de vrije werkzaamheid en het voortbrengingsvermogen van ons volk, moet aan een ieder de vrucht van eigen inspanning zijn verzekerd. Erkenning van het persoonlijk eigendomsrecht sta daarom in de maatschappelijke orde voorop.
- b. De Overheid behoort de omvang van het eigendomsrecht aan te passen aan de maatschappelijke ontwikkeling en daarbij aandacht te schenken aan de nationaal vereiste kapitaalvorming en bezitsspreiding.

15. Belastingen

- a. De belastingen dienen zoveel mogelijk te worden geheven naar het beginsel van heffing naar draagkracht. Meer dan tot dusver behoren psychologische factoren in de belastingheffing tot hun recht te komen. De belastingbetaler behoort volledig als rechtssubject te worden behandeld.
- b. De opeenstapeling van heffingen sedert 1940, welke particuliere kapitaalvorming en bezitsspreiding verhindert en belemmert, dient vermeden te worden.

16. Financiëel-economisch beleid

- a. Het financieel-economisch beleid van de Overheid moet gericht zijn op een sluitende begroting en op evenwicht in de betalingsbalans. Met de nodige soepelheid moeten daartoe alle vereiste maatregelen worden genomen, met name ten aanzien van het bankcrediet, de rentestandaard en de deviezenregelingen.
- b. Voor zover in haar vermogen ligt, wake de Overheid tegen ernstige waardeschommelingen van het geld, in het bijzonder met het oog op het behoud van de arbeidsvrede.

17. Afschaffing noodmaatregelen

- a. Van de noodmaatregelen, welke de Overheid in en na de oorlog heeft getroffen, dient onverwijld te worden afgeschaft, wat niet meer noodzakelijk is.

- b. De Overheid houde niet vast aan dergelijke regelingen, hetzij uit gemakzucht, hetzij terwille van de daarbij belanghebbende administraties.

18. Overzeese Rijksdelen

- a. De historische banden tussen Nederland enerzijds en Suriname en de Nederlandse Antillen anderzijds, dienen te worden bestendigd. Nederland moet deze gebieden, met inachtneming van de verleende autonomie, beschermen tegen binnen- en buitenlandse invloeden, welke op afscheiding aansturen.
- b. Het is Nederlands plicht de verdere openlegging en economische ontwikkeling van Suriname naar vermogen te bevorderen.
- c. Nederlands Nieuw Guinea blijve deel van het Koninkrijk. Tegenover aanspraken van andere mogendheden dient een duidelijk standpunt te worden ingenomen. De ontwikkeling van dit gebiedsdeel moet met voortvarendeheid worden ter hand genomen.

19. Buitenlands beleid

In het buitenlands beleid zij het streven der Overheid gericht op de ontwikkeling der internationale rechtsorde, waardoor het uitbannen van oorlog, het beslechten van geschillen langs vreedzame weg en de handhaving dezer rechtsorde naar vermogen worden bevorderd.

20. Landsverdediging. Militaire bondgenootschappen

- a. Zolang de internationale rechtsorde wordt bedreigd en oorlog tot de mogelijkheden behoort, dient Nederland te beschikken over een doeltreffend militair apparaat.
- b. De offers voor de landsverdediging gebracht, mogen niet zover gaan, dat zij een onredelijke bezwaring van Nederlands draagkracht, een belemmering van een gezonde economische ontwikkeling of een aantasting van de zedelijke volkskracht vormen.

- c. Bij het sluiten van militaire bondgenootschappen zoeken Nederland bij voorkeur aansluiting bij gelijkgezinde democratische landen, zonder daarbij de lessen der historie te vergeten, noch het belang, dat andere staten bij onze medewerking hebben.

21. Benelux

Het streven naar uitbouw van de Economische Unie met België en Luxemburg, moet krachtig worden gesteund. De reeds bestaande tolunie dient verder te worden afgewerkt.

22. Europese integratie

- a. De integratie van Europa dient te worden bevorderd, waarbij voorrang moet worden verleend aan economische integratie.
- b. Voor zover hierbij de soevereiniteit ten dele moet worden opgeofferd, is het zaak, dat de Overheid daarbij omzichtig te werk gaat en niets onberaden of voortijdig prijsgeeft.

0 000 5052

**WORDT LID VAN DE
VRIJZINNIG - DEMOCRATISCHE BOND**

Geeft U op bij het Secretariaat:
Frederik Hendrikplantsoen 1, Amsterdam
Telefoon 84601 - Voorlopig Gironummer 495585
t.n.v. C. A. H. Muller-van Opijnen

Minimum contributie f 6.— per jaar

Steunt ons Verkiezingsfonds!